

Ruski infektolog i epidemiolog Gabriel Frantsevich Vogralik

Russian virologist and epidemiologist Gabriel Frantsevich Vogralik

Filip Matijašec

Centar za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek", Kušlanova 59a, 10 000 Zagreb, Croatia
Centre for education "Vinko Bek", Kušlanova 59a, 10 000 Zagreb, Croatia

Sažetak

Članak prikazuje životni put i rad uglednog ruskog liječnika i znanstvenika Gabriela Frantsevich Vogralika koji je svoju karijeru i život posvetio istraživanju zaraznih bolesti. Bio je ugledni infektolog i epidemiolog, veliki organizator epidemiološke službe te ugledni profesor. Zajedno sa svojim kolegama ostavio je veliki trag u istraživanju zaraznih bolesti te razvio niz teorija u epidemiologiji, a jedna od njih danas nam je poznata pod nazivom Vogralikov lanac.

Ključne riječi: Gabriel Frantsevich Vogralik • zarazne bolesti • infektologija • epidemiologija • Vogralikov lanac

Kratki naslov: Gabriel Frantsevich Vogralik

Abstract

The article presents the life and work of prominent Russian physician and scientist Gabriel Frantsevich Vogralik who's career and life was dedicated to the study infectious diseases. He was a distinguished virologist, professor and epidemiologist and a great organizer of epidemiological service. Together with his colleagues left a big dent in the study of infectious diseases and developed a number of theories in epidemiology, and one of the most popular is Vogralik chain.

Key words: Gabriel Frantsevich Vogralik • infectious diseases • Infecrology • Epidemiology • Vograliks chain

Running head: Gabriel Frantsevich Vogralik

Received December 24th 2015;

Accepted February 20th 2015;

Autor za korespondenciju/Corresponding author: Filip Matijašec, bacc.med.techn., Centar za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek", Kušlanova 59a, 10 000 Zagreb, Croatia • Mob: +386 95 395 6546
• Email: filip.matijasec@outlook.com

Gabriel Frantsevich Vogralik rođen je 7. travnja 1887. godine u Kijevu. Godine 1919. diplomirao je na medicinskom fakultetu Tomskog sveučilišta. Radio je kao asistent na Klinici za dječje bolesti, kombinirajući rad na odijelu za tifus u vojnoj bolnici u Tomsku, te se potom nalazi na čelnoj funkciji mikrobiološkog laboratorija i Klinike za zarazne bolesti [1, 3].

Prva znanstvena studija G.F. Vogralika bila je naziva "Liječenje povratne groznice lijekovima s arsenom", a u istoj se opisuje problematika liječenja bolesnika koji su oboljeli od „relaps groznice“. Rezultati studije bili su temelj za postavljanje indikacija i kontraindikacija za korištenje lijekova, opservacije tijekom liječenja i nastanak mogućih komplikacija u liječenju navedenim lijekovima, te negativni učinaka upotrebljenih lijekove na organske sustave ljudskog tijela.

Svoje drugo istraživanje obavlja u Tomsku u bakteriološkom institutu pod vodstvom mentora prof. P.V. Butyagina. Bila je to eksperimentalna studija naziva "Liječenje uobičajenih infekcija krvi". Rezultati studije izazvali su veliku pozornost liječnika različitih specijalnosti, posebice jer su protokoli liječenja bolesnika kod kojih je postojala simptomatologija sepse, uzrokovali u velikom obimu smrtno ishode liječenja.

Treba napomenuti da je danas u tzv. "doba antibiotika" medicina napravila značajan iskorak u liječenju i skrbi pacijenata s verificiranim infekcijama, dok su u prošlosti liječnici

neuspješno liječili čak i jednostavne streptokokne i stafilokokne infekcije. G.F. Vogralik proveo je većinu znanstveno-istraživačkog rada u izučavanju liječenja eksperimentalne sepse na životinjama, a u provedenim istraživanjima nije bilo učinka te ju je nazivao «*terapijom očaja*» [2,3].

G.F. Vogralik 1924. godine obranio je doktorsku dizertaciju naslova "Želučana probava dojenčadi". Disertacija je nagrađena od Komisije za promicanje znanstvenika, te je Vogralik primio brojne pohvale, posebice od strane pedijatar. Godine 1925. Vogralik se nalazi u Moskvi i Lenjingradu, gdje u suradnji sa specijalistima raznih struka izučava razvijanje novih metoda liječenja u području zaraznih bolesti. Po povratku u Tomsk postaje predavač o problematici zaraznih bolesti te se bavi i organizacijom klinika za zarazne bolesti. Tijekom navedenog životnog razdoblja svoje znanje, energiju i organizacijske sposobnosti Vogralik usmjerava na znanstveno-stručni rad. Ubrzo postaje glavni predavač na tomskom sveučilištu, a povjesni zapisi iznalaze da je bio mladenik studenata.

Osnovao je bakteriološki laboratorij za potrebe klinike, u kojem je često provodio vrijeme podučavajući studente. G.F. Vogralik aktivno je sudjelovao u organizaciji fakulteta, te 1931. godine postaje dekan Tomskog medicinskog sveučilišta. Stvorio je i Odjel za epidemiologiju na prvoj klinici za zarazne bolesti. U ovom razdoblju G.F. Vogralik svoje

stečeno znanje koristi za objavljivanje članka «*Bolničke infekcije i mjere za njihovo suzbijanje*» (Siberian Medical Journal 1930., broj 1). Svoje znanje o epidemiologiji, dijagnostici i prevenciji zaraznih bolesti koristi za pisanje monografije naziva «*Bolesti tifusa-paratifus skupine*», koja je publicirana 1931. godine. U suradnji s E.K Anisimovom proveo je studiju o probavi bolesnika s akutnim zaraznim bolestima [tifus i paratifus, šarlah, malarija, gripa, tuberkuloza, razne sepse, erizipel i sl]. Rezultati su sažeti u knjizi naslova «*Želučane probave u bolesnika s akutnim zaraznim bolestima*».

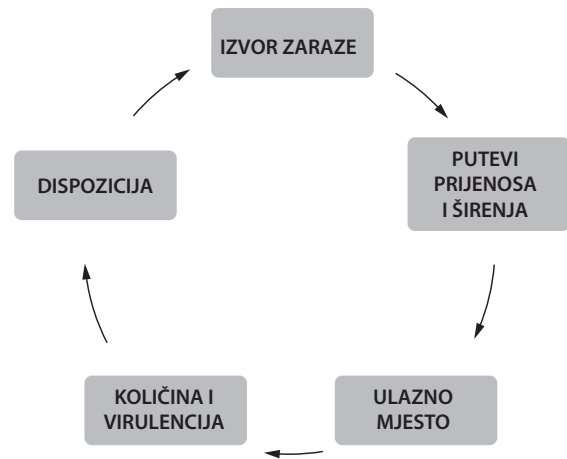
U isto vrijeme, prema uputama regionalne zdravstvene službe, napisao je knjigu naslova «*Vodič za borbu protiv kolere*». Nakon publiciranja prvog izdanja knjige naslova «*Bolesti tifusa-paratifus skupine*» Vogralik namjerava napisati priručnika naslova «*Nauka zaraznih bolesti*». Prema navodima autora, ovaj priručnik trebao se sastojati od dva sveska, uključujući povijest epidemija, opće epidemiologije, klasifikacije zaraznih bolesti, zajedničke patogeneze i mikrobiologije, epidemiologije, kliničke slike, dijagnostike, liječenja te prevencije svake zarazne bolesti posebno. Godine 1935. publiciran je prvi svezak priručnika koji sadrži prva dva dijela. Unatoč pogoršanju zdravlja, G.F. Vogralik intenzivno je radio na drugoj knjizi, ali prijevremena smrt onemogućila mu je završetak teksta [1,2].

Učenici G.F. Vogralika sjećaju ga se kao velikog učitelja i domoljuba koji je svoj život usmjerio na znanstveno istraživački rad, vrsnog kliničara, epidemiologa, sposobnog organizatora i čovjeka značajnih moralnih vrijednosti.

Gabriel Frantsevich Vogralik umro je dana 28. veljače 1937. godine u starosnoj dobi od 49 godina [2].

G.F. Vogralik je u suradnji sa sovjetskim epidemiolozima razvio nekoliko teorija u epidemiologiji. To su prvi i drugi zakoni izvora zaraze i procesi epidemije. Prema prvom za-

konu izvor zaraze može biti zaražena osoba ili životinja. Prema drugom zakonu, postoji odnos između mikroorganizma i makroorganizma te mehanizma prijenosa infekcije. Medicinski djelatnici danas primjenjuju ove zakone u obliku Vogralikovog lanca [Slika 1] koji se sastoji od pet karika koje prate tijek prijenosa zaraznih bolesti.

SLIKA [1] Vogralikov lanac

Literatura/References

- [1] Taranukha Valentin Marchuk, Profesor GF VOGRALIK – istaknuti ruski ineftolog i epidemiolog (125. obljetnica), available at: <http://cyberleninka.ru/article>, retrieved at 24th December 2015.
- [2] Электронная энциклопедия ТГУ - VOGRALIK Franzevich Gabriel – available at: <http://wiki.tsu.ru/wiki>, retrieved at 24th December 2015.
- [3] Proleksis enciklopedija, available at: <http://proleksis.lzmk.hr/5525/>, retrieved at 24th December 2015.